

Metsien ja niihin liittyvän yritystoiminnan merkitys Suomessa 2000-luvulla

”Metsien käytön tulevaisuus Suomessa”
ohjausryhmän kokous
Salon Suomensjärvellä 12.5.2009

*Katja Lähtinen, Varttunut tutkija
Metla, Joensuun toimintayksikkö*

Metsien käyttömuotojen ja niihin liittyvän yritystoiminnan luokittelua

- Mitä ovat metsien eri käyttömuotojen tuottamat hyödyt?
  - Markkinahintaiset tuotteet (esim. aines- ja energiapuu)
  - Osin markkinahintaiset hyödyt (esim. metsämaisema)
  - Markkinahinnattomat hyödyt (esim. virkistyselämykset)
- Mitä kuuluu metsien eri käyttömuotoihin ja niiden tuottamiin hyötyihin liittyvään yritystoimintaan?
  - Alkutuotannon eli metsätalouden harjoittaminen
  - Metsien tuottamien hyötyjen käyttöön liittyvien palveluiden tarjoaminen (”Metsäpalvelut”)
  - Metsätuotteiden jatkojalostus
- Edellä esitettävien taulukoiden tietojen alkuperäislähteiden esittäminen ei ole esitysteknisistä syistä mahdollista ja niitä voi halutessaan kysellä tekijältä!

Metsien eri käyttömuotoihin liittyvien hyötyjen arvoja 2000-luvulla – tietoja eri lähteistä

Markkina-hintaiset	Milj. €	Osin markkina-hintaiset	Milj. €	Markkina-hinnattomat	Milj. €
Ainespuu		Metsämaisema		Virkistyselämykset	
Energiapuu		Ympäristönsuojelu		Terveys ja hyvinvointi	
Joulukuuset		Biodiversiteetti		Metsäkulttuuri	
Porotuotteet		Hiilen varastointi		Polttopuu ²	
Luonnon keruutuotteet ¹				Luonnon keruutuotteet ²	
Riista ¹				Riista ²	
Yhteensä, noin*	2500		4000		1200

¹Kaupallinen valmistus, keruu ja myynti

²Kotitarvekäyttö

*Tulokset ovat alustavia ja suuntaa-antavia!

Metsien alkutuotanto yritystoimintana

- Metsätalouden harjoittaminen monialaista: yksiselitteisiä tietoja liikevaihdosta, yritysten määrästä tai työllistävyyydestä ei ole mahdollista esittää
  - Metsien alkutuotantoon liittyvien toimintojen työllisyysvaikutuksia - arvioita 2000-luvulta
    - Omatoiminen metsätyö 4650 htv (arvo yli 90 milj. €)
    - Polttopuiden valmistus 3900 htv
    - Joulukuusten viljely 200 htv (liikevaihto noin 15 milj. €)
    - Porotalous 2500 htv
    - Luonnonmarjojen keruu 1500–2000 htv
    - Metsästys 1100 htv
- Yhteensä noin 14000 htv

Metsäpalveluita tarjoavat yritykset 2000-luvulla

	Työllistävyys (htv)	Yrityksiä (kpl)	Liikevaihto (milj. €)
Metsänhoito	4700	1500	123
Aines- ja energiapuun korjuu	6000	1600	1023
Metsästys- ja riistanhoito	70	27	Ei tietoa
Luontomatkailu	32000*	500*	800*
Luonnon- ja maisemanhoito	Ei tietoa	Ei tietoa	Ei tietoa
Yhteensä, noin**	43000	3650	2000

*Luvut eivät ole vertailukelpoisia

** Tulokset ovat alustavia ja suuntaa-antavia!

Metsätuotteiden jatkojalostusta harjoittavat yritykset Suomessa 2000-luvulla

	Työllistävyys (htv)	Yrityksiä (kpl)	Liikevaihto (milj. €)
Massa, paperi ja kartonki	29600	200	18000
Puutuotteet	27500	2500	7700
Turve	1330	550	460
Lämpöenergia	Ei tietoa	170	21
Polttopuu	Ei tietoa	60*	60
Luonnonmarjat ja -sienet	850	570	60
Muut luonnon keruutuotteet	260	100	8
Poronlihan jalostus	120	40	79
Yhteensä, noin**	60000	4200	26400

*Päätoimisten pilkekauppioiden määrä

** Tulokset ovat alustavia ja suuntaa-antavia!

Metsiin liittyvän yritystoiminnan tulevaisuudennäkymiä (1)

- Metsäpalveluiden kysynnän ennakoitaan kasvavan
  - Metsänhoitopalvelut (metsänomistajakunnan ikääntyminen, kaupungistuminen)
  - Puunkorjuupalvelut (energiapuun kysynnän kasvu, metsänhoitopalveluiden kasvu → puunkorjuun ”monialaistuminen”)
  - Luontomatkailupalvelut (kaupungistuminen, terveys- ja ympäristötietoisuuden kasvu, jne.)

Metsiin liittyvän yritystoiminnan tulevaisuudennäkymiä (2)

- Puun jatkojalostuksessa yhä ”tulevaisuutta” – edellyttää kuitenkin uusien tuotteiden kehittämistä ja tuotteiden ympäristöominaisuuksien hyödyntämistä
  - Massa- ja paperiteollisuudessa ”älytuotteet” ja bioteknologian tuottaminen
  - Puutuoteteollisuudessa arvoketjujen kehittäminen ja ympäristöominaisuuksien hyödyntäminen markkinoinnissa
- Luonnontuotteiden jalostuksella, lämpöyrittäjyydellä, pilkkeiden tuotannolla ennakoidaan olevan merkitystä erityisesti syrjäseutujen työllistäjinä ja esimerkiksi osana metsätalouden harjoittamista
- Kaiken kaikkiaan metsien aineettomiin hyötyihin saattaa liittyä merkittäviä kehittämismahdollisuuksia erityisesti osana luontomatkailupalveluiden tarjoamista

Metsien ja niihin liittyvän yritystoiminnan tutkimukseen liittyviä kehittämistarpeita

- Vertailukelpoista tilastotietoa periaatteessa vain massa- ja paperiteollisuudesta sekä puutuoteteollisuudesta – tilastojen kehittäminen
- Liiketaloudellista tutkimusta vähän ”perinteisten” toimialojen ulkopuolelta
  - Millaisia liiketoimintaratkaisuja yrityksissä on tehty ja miten erilaiset liiketoimintaratkaisut ovat vaikuttaneet yritysten menestymiseen?
  - Miten esimerkiksi pienten metsäpalveluyritysten välistä yhteistyötä voitaisiin kehittää siten, että sekä niiden tehokkuus että asiakaslähtöisyys parantuisi?
- Metsiin liittyvän yritystoiminnan kehittämisessä tulisi ottaa huomioon pk-sektorin ja suuryritysten erityispiirteet

Kiitos!